

משיחות ש"פ בשלה, שבת שירה, י"א שבט ה'תשמ"ח

ענינו של נשיא הדור הוא — הנשיא הוא הכלי, כלומר, שהנשיא כולל את כל ישראל (הכלי), האנשים והנשים והטף, שנעשים מציאות אחת — מציאותו של הנשיא, וענין זה הוא בגילוי עד כדי כך ש, משה הוא ישראל וישראל הם משה".

ולהעיר מהידוע אשר, נשיא ר"ת, ניצוצו של יעקב אבינו, וענינו של יעקב — ש, נשמתו... כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם. ולכן, ע"י הנשיא נעשית אחדותם של ישראל להיות מציאות אחת — מנורת זהב כולה, המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרח".

ג. ויש לומר, שהאחדות שע"י הנשיא היא לא רק באופן שכל ישראל הם קומה אחת שלימה, כמו ראש ורגל של גוף אחד, אלא גם יתירה מזה — נקודה אחת שלמעלה מהתחלקות לגמרי.

ובהקדמה:

בביאור מצות, ואהבת לרעך כמוך — מבאר רבינו הזקן בתניא פרק ל"ב ש, כולן מתאימות ואב א' לכולנה ולכן נקרא כל ישראל אחים ממש, ולהעיר מהירושלמי המשל מב' ידים של גוף

א. התוועדות זו קשורה עם יום ההילולא דביק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בעשירי בשבט, שחל בערב שבת קודש, והמשכו ושלמותו ביום הש"ק, ע"ד מרזל, מי שטרם בערב שבת יאכל בשבת.

ובהתוועדות זו — מודגשת ביותר אחדותם של ישראל:

נוסף על ענין האחדות שבעצם קיומה של כל התוועדות, כידוע, סיפור בעל ההילולא ע"ד הפתגם של רבינו הזקן, שבכחה של התוועדות חסידית לפעול יותר מפעולתו של מלאך מיכאל, מצד גודל השמחה והנחת-רוח אצל אבינו שבשמים מהנהגת בניו באהבה ואחיה שלום וריעות כו' — הרי, בהתוועדות זו מודגש הדבר ביותר מצד כו"כ ענינים: (א) התוועדות הקשורה עם נשיא הדור, (ב) ביום השבת, (ג) שבת שירה, (ד) התחלת הקריאה דפ' יתרו במנחת שבת, כדלקמן.

ב. התוועדות הקשורה עם נשיא הדור:

- (1) השייכות דיומ ההילולא לעשירי בשבט — ראה לקמן הערה 113.
- (2) ולהעיר מהמנהג (ספר המנהגים חביד ס"ע 79) שהמתפלל תפלות היאצ"ט אומר גם הקדיש שלאחר מזמור שיר ליום השבת (ולהעיר משי"ע אדה"ו אורח סו"ס רס"א (ממג"א), שכשמחפליין בעוד יום, מותר לעשות מלאכה גם לאחר אמירת מזמור שיר ליום השבת, מכיון שאין מקבלים תוספת שבת אלא באמירת ברכו).
- (3) ע"ז ג, סע"א. וראה לקרא פרשתנו ב, סע"א.
- (4) אגרות-קודש שלו ח"ג ע' תיא ואילך. ושי"י.

(5) פרשי חוקת כא, כא.

(6) קה"י מע' רבי (נתי' בלקריש ח"ד ע' 1051 הערה 18).

(7) אנה"ק ס"ז (ק"א, סע"ב).

(8) זכרי ד, ב.

(9) בהעלותך ה, ד. וראה לקרא פ' בהעלותך.

(10) ראה לקרא ר"פ נצבים. ובכ"מ.

(11) קדושים יט, יח.

(12) נדרים פ"ט ה"ד.

אחד, כמבואר בארוכה בספר המצוות להצ"צ מצות אהבת ישראל.

והנה, בציווי „ואהבת לרעך כמוך“ גופא מודגשת גם ההתחלקות שביניהם — אתה ורעך, אלא, שצ"ל „ואהבת לרעך כמוך“. וכן בלשון „אב א' לכולנה“ מודגשת ההתחלקות ד, כולנה, לשון רבים, אלא, שה„אב (שורש ומקור) שלהם הוא אחד. ואפילו בדרגת האחדות דגוף אחד ממש (לא רק אחים), הרי עם היות שהפנימיות שלהם הם אברי אותו האדם, מ"מ, ישנה ההתחלקות דאברי הגוף, שני ידים כו', עד לחילוק מן הקצה אל הקצה — ראש ורגל.

וי"ל, שענין זה הוא כפי שבניי הם בדרגת „בנים אתם לה' אלקיכם“¹³, בנים לאב, היינו, כפי שמושרשים בדרגת האלקות ששייך לומר עלי' התואר „אב“, תואר המורה על השייכות (שורש. מקור) לבנים, שלכן, ניכרת גם ההתחלקות ד, כולנה, אברים פרטיים.

אבל במדריגתם הנעלית עוד יותר, מצד שרשם ומקורם בבחינת האלקות שמובדל ונעקק לגמרי גם מבחינת „אב“ (שורש ומקור) לבנים¹⁴ — ענין האחדות הוא באופן של נקודה אחת שלמעלה מגדר של התחלקות לגמרי.

ובלשון הקבלה והחסידות — בחינת עתיק (עד לפנימיות עתיק, שבו מאיר ומתגלה הפנימיות דעצמות ומהות), ששם לא שייך ענין של התחלקות כלל, „לית שמאלא בהאי עתיקא . . כולא

ימינא“¹⁵ (כמבואר גם בפרק ח"י"ב דהמשך באתי לגני ה'שית, שניתן ע"י בעל ההילולא לקראת יום ההילולא שלו).

וי"ל שדרגת האחדות שלמעלה מהתחלקות לגמרי — נמשכת ומתגלית ע"י הנשיא:

„נשיא“ — עם היותו מנהיג את העם, ועד שאין מלך בלא עס"י, ה"ה גם מנושא ומובדל מן העם, משכמו ומעלה גבוה מכל העס"י.

ולכן, האחדות שנמשכת ומתגלית ע"י הנשיא הוא (לא רק שכולל כל בניי, האנשים והנשים והטף, אלא גם) באופן שלמעלה מהתחלקות לגמריי, „האנשים והנשים והטף“ בשוה¹⁶, „השוה ומשוה קטן וגדול“¹⁷.

(15) זח"ג קכט, א. ועד"ז שם רפט, א.

(16) השיר במיוחד לשנה זו — כי, המשך ההילולא כולל כ"ף פרקים (בחינת כתר), ונתפרסם המנהג ללמוד בכל שנה פרק אחד, ולאחרי עשרים שנה, מתחילים עוה"ם מפרק ראשון, ובשנה זו, שנת הלי"ח, לומדים פרק ח"י, ובפעם השניי — כסליים לתושי"ר.

וראה ד"ה באתי לגני שנאמר בהתוועדות (סה"מ שם ע' רנה ואילך) — ע"ד השייכות דנחי' עתיק לעבודת כאריא מישראל.

(17) בחיי וישב לה. ל. שם ר"פ בלק. כד הקמח ע' ר"ה (ב). ספר החיים ט' גאולה וישועה פ"ב. עמה"מ ש' שעשועי המלך רפ"א. שעה"י"א רפ"ז. ובכ"מ.

(18) שמאלא ט, ב. וראה אה"ת וירא (כרך ד) תססד, ב. שה"ש (כרך ב) ע' תיד ואילך. ועוד.

(19) דיוגמתו במגורה (מגורת זהב כולה) — לא רק שקני המגורה מחוברים, נמשכים ויוצאים מקנה האמצעי ומאירים אל עבר פניו, אלא יתירה מזה — כפי שהם בשרשם ומקורם באופן ד, מקשה, למעלה מציר והתחלקות.

(20) וע"ד שמצינו בקריאת הפרשיות ד, הקהל' ע"י המלך — „שליח להשמיע דברי האל“ — שכל ישראל שרים, מ.כ.מכים גדולים שיודעים כל התורה כולה, עד למי שאינו יכול לשמוע, שאינו מבין לשון הקודש (רמב"ם סוף הל' חגיגה).

(21) וי"ל, שבי' דרגות הנ"ל הם בהתאם לבי'

(13) פ' ראה יד, א.

(14) שהרי ישראל מושרשים גם בבחינת הרוממות וההתנשאות דעצמות, שע"ז (קהלת ד, ח) „גם בן ואח אין לו“ (ראה ד"ה זה היום תשמיא סה"מ — מלוטט ח"ב ע' צט ואילך) פ"י. וש"נ.

ד. יום השבת:

ענינו של יום השבת — שבו מתגלית האמת דישראל, כמארוז"ל²² שאפילו עם הארץ אינו משקר בשבת, שלכן ההלכה כתורת אמת וכתורת חיים שבשבת נאמן על הדמאי.

ומובן, שכאשר מתגלית האמת דישראל, מתגלה גם (ובמיוחד) ענין האחדות שמצד מציאותם האמיתית — אב א' לכולנה, עד לבחי' האלקות של מעלה מגדר אב, ולמעלה מגדר של התחלקות כו', כנ"ל.

וענין זה מתגלה ומתבטא גם בענינים גשמיים, עד לאכילה ושתי' — שתלמיד חכם יכול ליסב על שולחנו של עם הארץ, מכיון שנאמן על הדמאי, וסו' עדים ביחד.

ה. שבת שירה:

שבת זו נקראת שבת שירה — ע"ש שירת הים, אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' גי'י²³,

אשר, בשירה זו הושוו משה וכל ישראל — שכולם יחד אמרו אותה שירה, השירה הזאת²⁴, הן אנשים והן

החוארים ד. מוח' (ראש הדור) ו. לב' (לב כל קהל ישראל) — כו': ה. מוח'. עם היותו כולל החיות וכל הגוף, נמשך ממנו חיות וכן לכל אבר כפי מזגו ותבניתו (באופן של התחלקות דוקא), ואילו ה. לב' ממשיך עצם החיות, ה. הדם הוא הנפש, לכל האברים בשוה (ראה בארוכה שיחת ש"פ בא שנה זו (לעיל ע' 221 ואילך). ושי'י. וראה לקמן בפנים (ס"ו).

22) ירושלמי דמאי רפ"ד. רמב"ם ה"י מעשר רפ"ב.

23) פרשתנו טו, א.

24) ראה סוטה ל, ב. ובפרט לדעת ר' נחמ"י דאמור כולו כהדי הדדי, קורין כולו יחד וכך שרתה רוח הקודש על כולם וכוננו יחד את השירה ככתבה' (פרשי' שם). וראה בארוכה לקו"ש בשלח תשמ"ט.

נשים, ותקח מרים גי' ותצאן כל הנשים אחרי²⁵, וגם טף²⁶, עד לקטני קטנים, עולל מוטל על ברכי אמו ותינוק יונק משדי אמו, ואפילו עוברין שבמעו אמר²⁷ אמרו שירה²⁸.

ונמצא, שכפרשת שירה ניכרת ומוד-גשת ביותר אחדותם של ישראל, ובאופן של גילוי — שלכן התבטאה האחדות

25) שם, כ. ולהעיר שהעילוי דשירת נשים מודגש גם בהפטרה (סיום וחותם הפרשה) — ותשר דבורה' (ראה לקרי' חיד תרצה, א ואילך. לקו"ש ח"א ע' 139 ואילך).

26) ואדרבה — הם הכירוהו תחלה' (סוטה יא, ב). הם ראו להקביה בים התחילו אומרים לאבותיהם זהו אותו . . . זה אלי' (שמור' פרשתנו פכ"ג, ח).

ויל' דוגמתו גם בהקהל' — טף למה באו ליתן שכר למביאיהם' (תגינה ג, סע"א. פרשי' וילך לא, יב), שע"י הטף ניתוסף עילוי מיוחד ונפלא אצל מביאיהם.

27) להעיר ממארוז"ל (נדה ל, ב). הולד . . . במעי אמו . . . נר דלוק לו על ראשו . . . ומלמדין אותו כל התורה כולה.

ועפ"י יומתק שמיד בצאתו לאור העולם נכנס בכמה ענינים בכלל ישראל' — באופן שזה עם גדול שבגדולים (לא פחות מאחד ולא יותר מאחד), השווה ומשווה קטן וגדול'.

ויל' שהטעם להדגשת האחדות במנין (אף שמנין הו"ע של התחלקות) הוא — מפני שהמנין הוא מתוך חיבתן לפני' (פרשי' ר"פ במדבר), שלכן, גם כשנמנים כ"א בפ"ע (התחלקות דוקא), ניכרת ומודגשת האחדות מצד הדביקות בשרשם ומקורם (שנתגלה במנין ש. מתוך חיבתו').

28) סוטה ל, ב.

י' שאז נעשה מציאות לעצמו, משאיכ' לפנוי' שה' י"ד אמר' (גיטין כג, ב. ושי"ג, ולא שי"ד למנוחו בפ"ע.

י"י) כהמנין ד. גינונו של מדק, ש. נמנה מן הבטן, כפי שמצינו ביוכבד שגולדה בין הזומות והשלימה תומי' המנין ד. שבועים נפש' (ראה פרשי' במדבר ג, טו).

ישראל — שע"י אחדותם, כאיש אחד בלב אחד³⁶, "אמר הקב"ה . . . הרי השעה שאתן להם את תורת³⁷."

ויש לומר, ש"כאיש אחד בלב אחד" הם ב' דרגות בענין האחדות (כנ"ל ס"ג): (א) "כאיש אחד" — שיש בו התחלקות האברים, ראש ורגל כו', (ב) "בלב אחד" — נקודת החיות שלמעלה מהתחלקות לגמרי.

וענין זה נעשה במתן-תורה — שאז נתגלה אמיתת הענין ד"ישראל (ע"י אורייתא) וקביה כולא חד³⁸, שלכן, גם ישראל עצמם הם מציאות אחת ממש³⁹, לא רק "כאיש אחד", אלא גם "בלב אחד".

ולהעיר, שגם הענין ד"לב אחד" שייך לנשיא הדור — שהרי הנשיא הוא (גם) "לב כל קהל ישראל"⁴⁰.

ז. ויש להוסיף בכל הנ"ל — בעומק יותר. ובהקדמה:

בהתחלת המסך ההילולא מבאר בעל ההילולא שתכלית ומטרת כללות עבד-דתם של ישראל היא — לפעול הענין ד"באתי לגני"⁴¹. . . לגנוני למקום שהי' עיקרי בתחלה, דעיקר שכינה בתחתונים

בענין השירה, "שמחה²⁹ (ש) היא מבחי' התגלות³⁰", שהיא בגילוי דוקא, ובאופן דהשירה הזאת, מראה באצבע ואומר זאת³¹.

ויומק יותר ע"פ המבואר בדרושי חסידות³² ש"בשעת ק"ס ה' התגלות מהותו ועצמותו ממש שלמעלה מהש-תלשלות³³, ועי"ז ים ויבשה שוין ממש . . . שהעלם (ים) נעשה גילוי (יבשה), ע"י גילוי עצמותו שהעלם וגילוי שוין ממש", ד"ל, שכמובן גילוי זה פעל בישראל ענין דוגמתו, האחדות של-מעלה מהתחלקות לגמרי, אחדות שבאה לידי ביטוי בענין השירה — "שם נשמחה בך"³⁴, "בו ממש, במהותו ועצ-מותו ממש"³².

ויש להוסיף, שענין זה מודגש ביותר בשבת שירה דשנה זו — שנת הקהל ושנת תשמח³⁵ — אחדותם של (כל קהל) ישראל שמתבטאת גם (ובמיוחד) ע"י השמחה כו'.

ו. התחלת הקריאה במנחת שבת — בפ' יתרו:

פ' יתרו היא הפרשה דמתן-תורה. והרי, כמ"ת מודגשת אחדותם של

(29) שפורצת גדר — למעלה ממדידה והגבלה והתחלקות כו' (ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ע' רכג ואילך).

(30) תריא פרשתנו סב, א. ובארוכה — המשך שמח תשמח תרנ"ז בתחלתו. ובכ"מ.

(31) ע"ד פרשיי פרשתנו שם, ב.

(32) תריא פרשתנו סד, סע"ב. ובארוכה — תריא שם קעח, א ואילך. ועוד.

(33) בחינת עתיק (ראה לעיל ס"ג), כמ"ש מה הצעק אלי, "בעתיקא תליא מילתא" (זהר פרשתנו מת, א. וראה תריא פרשתנו סד, ג ואילך. לקוית פרשתנו ב, ד. ובכ"מ).

(34) תהלים ס, ו.

(35) להעיר גם משיעור היומי ברמב"ם (הל' ע"ז פ"ב ה"ג) — וזהקל ושמחה.

(36) פרשיי יתרו יט, ב. וראה מכילתא שם.

(37) ויק"ר פ"ט, ט. דא"ז פ' השלום.

(38) ראה זח"ג עג, א.

(39) ולהעיר ש"ישראל" ר"ת יש ששים ריבוא אחיות לתורה (מגלה עמוקות אופן קפז), כמו התורה שהיא "תורה אחת". ועד שכל נשמה פרטית מסיר נשי (ש.הו) שרשים, וכל שורש מתחלק לששים ריבוא ניצוצות, שכל ניצוץ הוא נשמה אחת (תניא פל"ז), היא חלק מן העצם (חלק אלקה ממעל ממש), והעצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו (כשיט' הוספות סקט"ו. ושי"ן).

(40) רמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ז.

(41) שה"ש ה, א. ובשהשיר עה"פ.

ובאופן עבודתם — שבקיים התומצ
ניכרת הנקודה הפנימית והעיקרית,
נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות
לפרטים, כמו ההתחלקות דמיונית עשה
ומצוות לא תעשה, אלא שכל ענינם הוא
— רצון העליון, אשר קדשנו במצוותיו
וצונו, רצונו העצמי של הקב"ה.

וענין זה נעשה במתן-תורה: בישראל
עצמם (פועל) — ובנו בחרת מכל עם
ולשון, בחירת העצמות: באופן עבודתם
בתומצ (פועל) — אחת דיבר
אלקים⁴⁷, ש.אנכי (השורש דמ"ע) ו.לא
יהי לך (השורש דמל"ת) הם נקודה
אחת, כפי שהם מצד עצמותו ית' ועיני
פועלים גם בעולם (נפעל) — ביטול
הגזירה דעליונים לא ירדו למטה ותח-
תונים לא יעלו למעלה⁴⁸, התחלת הענין
ד,באתי לגני כו' עיקר שכינה בתחתו-
נים⁴⁹, שמציאות התחתונים נעשית
דירה לו ית'.

וההכנה לזה בקריעת ים סוף —
כידוע⁵⁰ שהענין דקריס הוא הכנה
למית — כאמור לעיל (ס"ה) ש.בשעת
קריס ה' התגלות מהותו ועצמותו ממש
שלמעלה מהשתלשלות⁵¹, הן בישראל
ובעבודתם⁵², עד לאמירת השירה באופן
של אחדות שלמעלה מהתחלקות, והן
בעולם⁵³, שהים (העלם) נעשה יבשה

היתה⁵⁴, אלא, שעי החטאים כו' נסתלקה
השכינה כו', עד שבאו שבעה צדיקים,
מאברהם עד משה, שהוא השביעי, וכל
השביעין חביבין, שעל ידו נמשכה
השכינה בארץ, ע"י עשיית המשכן,
ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם⁵⁵,
היינו, לעשות משכן ודירה לו ית'
בדברים גשמיים (י"ג או ט"ז דברים⁵⁶
שמהם נעשה המשכן), שע"י משלימים
את תכלית כוונת הבריאה — נתאוהה
הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים.

ומבאר שם, שהגילוי ד,עיקר שכינה
הוא באופן ד,אסתלק יקרא דקב"ה
בכולהו עלמין⁵⁷ — מדריגת האור
דהוא בכולהו עלמין בשוה, והיינו אור
הסובב כל עלמין שמאיר בכל העולמות
בשוה⁵⁸, עד להמשכת וגילוי עצמותו ית'
ממש, דירה לו ית' — דירה לעצמותו⁵⁹
— בתחתונים.

והנה, כדי שישראל יוכלו להמשיך
ולגלות בעולם דרגת האלקות שלמעלה
מכל ענין של התחלקות, גילוי העצמות
— צ"ל ענין זה תחלה אצל ישראל
עצמם (הפועלים ההמשכה והגילוי) וגם
באופן עבודתם (הפועלת ההמשכה
והגילוי)⁶⁰:

בישראל עצמם — שמאיר ומתגלה
אצלם שרשם ומקורם הכי נעלה, לא רק
בבחינת אב⁶¹, אלא בבחינת האלקות
שלמעלה מתואר וגדר כלל, בחינת
העצמות ממש.

(47) ל' הכתוב — תהלים סב, יב. וראה מכות כד,

רע"א ובפרש"י.

(48) תנחומא וראו טו. שמריר פ"ב, ג. ועוד.

(49) ראה לקו"ש חכ"א ע' 150. וש"נ.

(50) תרא פרשתנו סג, א. לקו"ש צו י, א — ע"פ

פסחים ק"ח, א. וראה לקו"ש ח"ג ע' 968 ואילך. וש"נ.

(51) להעיר שקריס נפעלה ע"י המסג' דנחשון

בן עמינדב שקפץ לים (מכילתא פרשתנו יד, כב,

ועוד) — עבודה שמצד עצם הנפש, שהיא אצל כל

ישראל בשוה.

(52) וכמודגש גם בפשטות הכתובים — שמעו

עמים גר או נבהלו גר נמוגו גר תפול עליהם אימחה

(42) תרומה כה, ח.

(43) נסמן בלקו"ש חכ"א ע' 153.

(44) ראה זח"ב קכח, כ. תניא פכ"ז. לקו"ש ר"ס

פקודי. ובכ"מ.

(45) ראה ד"ה באתי לגני תשכ"ח (סה"מ —

מלו"ק ח"ב ע' רל"ט ואילך) ספ"ב. וש"נ.

(46) להעיר גם מהמבואר במסעניצ (פ"ב) כענין

פועל פועלה ונפעל.

בשירת הים⁶⁰): והענין דמתן-תורה — „תורה חדשה מאתי תצא“ (שהתחיל במתן-תורה⁶²).

שאז יקויים היעוד „ולא יכנף עוד מוריק והיו עיניך רואות את מוריק“⁶³, „ולא ילמדו עוד איש את רעהו גוי כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם“⁶⁴ — גילוי העצמות, השוה ומשוה קטן וגדול, אצל בני,

ועד שיומשך ויתגלה בעולם כולו (כפי ש„כבר ה' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה“⁶⁵) — „ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו גוי“⁶⁶, „מלאה הארץ דעה את הוי' גוי“⁶⁷, ובלשון הכתוב בסיום וחיותם שירת הים — „הוי' ימלוך לעולם ועד“⁶⁸ („לעתיד לבוא שכל המלוכה שלו“).

ח. ויש לקשר כל האמור לעיל עם סיום מסכת שבת⁶⁹ — כידוע המנהג

(גילוי), „ע"י גילוי עצמותו שהעלם וגילוי שוין ממש“.

ומזה נמשך גם בכללות עבודתם של ישראל — שהרי הענין דקרי"ס (גמר ושלמות דיצי"מ) צ"ל בכל אדם ובכל זמן (כמו יצי"מ), „כדאיתא בתוספתא“⁷⁰ שצריך לזכור גי' קרי"ס⁷¹, ובהמשך לזה — הענין דמ"ת שצ"ל וישנו בכל יום⁷².

וע"י „מעשינו“⁷³ ועבודתנו כל זמן משך הגלות⁷⁴ באופן האמור, זוכים לתכלית השלימות בכל הנ"ל:

הענין דקריעת ים סוף — בקיעת הנהר לעתיד לבוא (בדוגמת קרי"ס)⁷⁵, ומתוך שירה („שם נשמחה בו“), כולל גם „שירה העשירית“⁷⁶ (שהתחילה

ופתח גוי" (טו, יד-טז), היינו, שנעשה בהם ענין הביטול, תנועה שלמעלה מהתחלקות כו', ולא רק באופן מקיף („עליהם“), אלא גם בפנימיות („נמוגו“).

וע"פ המבואר לקמן (ובהערה 60) ששירת הים כוללת כל עניני שירה — י"ל ששייכת גם לשירה דכל הנבראים שבעולם, שעם היותה שירה מיוחדת לכל נברא ונברא (כמבואר בפרק שירה), ידגש בכאור' מהן נקודה אחת — שירה להקביה.

53 ברכות רפ"ב. הובא בשו"ע אדה"ז אר"ח סימן סו ס"ב.

54 ת"א פרשתנו סב, ב.

55 ראה ת"א יתרו סו, ב. לקרית תזריע כג, א. ובכ"מ.

56 תניא רפ"ז.

57 להעיר שהגלות נמשל לעיבור (ת"א ות"א ר"פ וא"ר. ובכ"מ). וי"ל — ע"ד הרמז — שזו"ע דאפילו עוברין כו' אמרו שירה, שענין השירה שייך וישנו גם בזמן הגלות.

58 ראה ת"א פרשתנו סב, ב ואילך. ובארוכה — ת"ח שם קע"א, א ואילך. ועוד.

59 מכילתא פרשתנו טו, א. תחומא שם י"ד.

60 כדיוק לשון המכילתא: „את השירה הזאת, וכי שירה אחת היא והלא עשר שירות הן כו'“, היינו, ש„השירה הזאת“ אינה שירה אחת בלבד, אלא כוללת כל העשר שירות, כמו שהגאולה ממצרים היא התחלה ופתיחה וכוללת כל עניני גאולה (וראה לקריש השבועי ס"ו. ושי"ג).

61 ישע"י נא, ד. ויקר פי"ג, ג.

62 שהרי מתן-תורה הו"ע חד-פעמי, ובו ניתנו כל עניני התורה, גם הענינים שיתגלו לעתיד לבוא, „תורה חדשה“ (ראה המשך תרס"ז ריש ע' כג. ועוד).

63 ישע"י ל, ב.

64 ירמ" לא, לג. רמב"ם הל' תשובה ספ"ט.

65 תניא פל"ז (מו, א).

66 ישע"י מ, ה.

67 שם יא, ט. רמב"ם סיום וחיותם ספר הי"ד.

68 פרשתנו טו, יח.

69 פרש"י עה"פ (שם, יז).

70 להעיר מהשייכות לפרשת השבוע — שם שם לו חק ומשפט, „מקצת פרשיות של תורה . .

י) גם השירה הראשונה ש„נאמרה במצרים, שנאמר השיר ה"י לכם כליד התקדש החג“ — מכיון שגמר ושלמות יצי"מ ה"י בקרי"ס.

י) ולהעיר שבשירת הים נאמר „עד יעבור“ — „אותיות עיבור“ (סידור (עם דא"ח) שער הקולב רסג, סע"ג. עיי"ש).

מעלה מהעולם, שם הוי, שם העצם,⁷⁶ שלכן נאמר בשבת „ויכל אלקים“, „שכלתה בחי ומדרגת אלקים . . אחיז כתיב“ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות הוי אלקים כו“.⁷⁷

ושלימות הגילוי דשם הוי הוא — לעתיד לבוא, „יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים“, מכיון שאז יהי גילוי שם הוי באופן נעלה יותר מהגילוי בשבת בראשית,⁷⁸ כידוע⁷⁹ בענין „הוי“ הוא האלקים,⁸⁰ שכאשר שם הוי מתעלה עד ששם הוי כאלקים יחשב, אז נמשך ומתגלה שם הוי נעלה יותר, הוי דלעילא.⁸¹

ולהעיר, שבגילוי שם הוי דלעילא גופא יש חילוקי דרגות בעילוי אחר עילוי,⁸² ולכן, אע"פ שגם בקריעת ים סוף נתגלה שם הוי,⁸³ ועאכריכ במ"ת,⁸⁴ מ"מ, לעתיד לבוא יתגלה שם הוי דלעילא באופן נעלה יותר.

לערוך „סיום“ בקשר עם יום ההילולא, ובגדודי, מכיון שיום ההילולא הוא בערב שבת,⁸⁵ מתאים לערוך סיום על מסכת שבת,⁸⁶ ע"פ פנימיות התורה.⁸⁷

בסיום מסכת שבת שנינו, ומדבריהן למדנו שפוקסין ומודדין וקושרין בשבת.⁸⁸ והתחלת המסכת — כנהוג בהדרון⁸⁹ לקשר סיום המסכת עם התחלתה, על יסוד הכלל ד, נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן⁹⁰ — „וציאות השבת שתים שהן ארבע“.

וי"ל הקשר והשייכות שביניהם — בהקדים תחלה תוכן ענין השבת.

ט. ענינו של יום השבת הוא — „לקבוע בנפשותינו אמונת חידוש העולם“, „כמיש (בפ' יתרו)“, „כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ גר' וינח ביום השביעי“.

ובסגנון דתורת החסידות — שביום השבת נעשה עליית העולמות,⁹¹ היינו, שבימי החול מאיר בחינת האלקות השייך לעולם, שם אלקים, „ולכן כתיב בכל ששת ימי בראשית ויאמר אלקים, וביום השבת מאיר בחינת האלקות של-“

(78) ראה בארוכה, הדרון על הרמב"ם דש"פ וארא (לעיל ע' 205 ואילך) ס"ו.

(79) בראשית ב, ב.

(80) שם, ד.

(81) ד"ה באתי לגני בלקרית שה"ש (לב, א. שם,

ד).

(82) תמיד בסופה.

(83) שהרי, „אלה תולדות פרץ“ (עד וישי הוליד את דוד) הוא באופן נעלה יותר מאלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות הוי גר' (ראה שמור פ"ל, ג).

(84) ראה מ"ח (מס' יומא בסופה). פ"ח (שער ייהכ"פ בסופו). הובא ונת' בלקרית דרושים לש"ש סה, סע"ג ואילך. ובכ"מ.

(85) ראה גם תרא פרשתנו סא, סע"ד ואילך. ובארוכה — תרי"ח שם רח, ב ואילך.

(86) שהרי „הוי“ הוא האלקים „אומרים ד' פעמים (נסמן בהערה 84).

(87) ראה הנסמן בהערה 85. אלא, שבק"ס הי' זה באופן של אמנה בלבד, כמבואר שם.

(88) תרא שמות מט, ד. ובכ"מ. וראה בארוכה הדרון על הרמב"ם הנ"ל ס"ו ואילך.

שבת כו" (טו, כה, ובפרש"י), ובהמשך הפרשה (טז, כב"ל) — כו"כ פרטי דינים בנוגע לשבת.

(71) משא"כ כשיום ההילולא חל ביום השבת, כי, הטעם דעריכת סיום הוא בגלל הסכרא ע"ד תענית כו', וטעם זה אינו שייך בשבת.

(72) להעיר מהשייכות ד(מסכת) שבת לתלמיד חכם — ד, אקרי שבת (זח"ג כט, א. ועוד. וראה גם שבת קט, א).

(73) כידוע שביום השבת צ"ל רוב (ועיקר) הלימוד בפנימיות התורה (ראה אגרות קודש אדמו"ר מהר"ש ע"ו, קונטרס עה"ח פכ"ה. ועוד).

(74) ספר יצירה פ"א מ"ז.

(75) חינוך מצוה לא-לב.

(76) כ. יא.

(77) לקרית בהר מא, א. ובכ"מ.

שבת, "ציאות השבת שמים שהן ארבע", נרמז החוכן דכללות ענין השבת — שלא להוציא דבר מרשות היחיד, יחידו של עולם, אלא אדרבה, להוציא ולהמשיך את הקדושה דרשות היחיד גם לרשות הרבים, ועד שהעולם כולו נעשה רשות אחת, רשות היחיד, ליחידו של עולם, היינו, שמתגלה בכל העולם מהותו ועצמותו ית', ונעשה דירה לעצמותו ית'.

יא. ובסיום המסכת מבואר אופן העבודה שעל ידה פועלים הענין דשבת (גילוי שם הוי' בעולם) — פוקקין ומודדין וקושרין בשבת.

ובהקדים — דיוק הלשון, פוקקין וכ"ו (ולא, מותר לפקוק כ"ו, וכיו"ב), לשון הוה ופועלה וודאית, לרמז שכן צריכים לעשות וכן עושים תמיד, היינו, שזהו סדר העבודה.

וההסברה בזה — בעבודת האדם:⁹²
 "פוקקין" — סתימת החלון שלא יכנס בו ענין בלתי-רצוי (היפך הטהרה) —

י. וענין זה (גילוי שם הוי' ביום השבת) מרומז בהתחלת מסכת שבת — "ציאות השבת שמים שהן ארבע":

מבואר בספרי קבלה וחסידות⁹³ שד' רשויות דשבת הם כנגד ד' אותיות שם הוי', וז"ס שמים שהן ארבע, שהן אותיות י"ד ה"א⁹⁴, שהם ארבע י"ד היא וא"ו היא, כי י"ד היא גימטריא ד' אותיות י"ד היא וא"ו היא⁹⁵.

ויש להוסיף ולהמתיק דיוק הלשון "ציאות השבת", ולא, הוצאות השבת (אף שמדובר כאן אודות מלאכת הוצאה, ולא אודות יציאה)⁹⁶ — לרמז לר"ת דשם י"ה, "ציאות השבת".

וע"פ האמור לעיל שכללות ענין השבת הוא גילוי שם הוי' בעולם, נמצא, שבמלאכת הוצאה שבהתחלת מסכת

(89) לקוטי הש"ס להארז"ל ריש מט' שבת. הובא ונת' בהמשך מים רבים תרל"ז פ"ג. ועוד.

(90) להעיר שנוסף לכך ש"ה הוא שם בפני עצמו, היה גם מקצת שם המפורש (ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ד).

(91) אלא שאעפ"כ, השלימות דשם הוי', היא, כאשר כל ד' האותיות הם בגילוי (לא רק כפי שאותיות י"ה כלולות באותיות י"ה).

ולהעיר מהשייכות לפרשתנו — שסיימה וחזתמה כי יד על כס י"ה, אין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק, וכשימחה שמו י"ה השם שלם והכסא שלם (פרשי' עה"ס), מכיון שענינו של עמלק להפריד, ח"ו, בין י"ה לז"ה (ראה לקריש חכ"א ע' 195. ושי"ג).

(92) בתוס' שם: הוצאות הוה ל' למיתני, אלא נקט יציאות לישנא דקרא נקט, דכתיב (פרשתנו טז, כט) אל יצא איש ממקומו, ודרשינן מינה (עירובין ספ"ק) הוצאה, אל יצא עם הכלי ללקט המן, אבל, נוסף לכך שפשוטו של מקרא קאי על יציאה, ולא הוצאה, הרי, גם להלכה ילפינן מהפסוק, אל יצא איש ממקומו — איסור תחומין (עירובין שם. רמב"ם הל' שבת רס"ז), ואילו איסור הוצאה, ילפינן ממש, רצו משה ויעקביו קול במחנה גרי' (שבת צו, ריש ע"ב. רמב"ם שם פ"ב ה"ח).

(93) ומטעם זה נשנית בתחלת המסכת — אף ש.דני הוצאות שבת ה' לו לשנות גבי אבות מלאכות אחר פרק כלל גדול לקמן, דהתם קתני אבות מלאכות מ' חסר אחת, וקתני הוצאה לבסוף, והוה ל' להתחיל כסדר הדברים כ"ו (תד"ה יציאות — ריש שבת).

(94) ראה תניא ספ"ג. ובכ"מ.
 (95) וזהו גם החוכן דנתינת בעיה (הקביה) לפני שצומד בחוץ (אבל, באופן המותר, מכיון שנעשה רשות אחת).

(96) להעיר ממאז"ל (ב"ר פ"א, ה. וראה שמור פ"ל, ט) ע"ד תשובתו של ר"ע למין א' — משל מעירוב והוצאה, שברשות אחד אין צריך עירוב להוצאה, כך כל העולם שלו הוא כ"ו (וראה לקראת תזריע כ"ג, ובכ"מ — נתבאר בלקריש ח"א ע' 68).

(97) הביאור ע"ס נגלה — ראה לקריש ח"ד ע' 12 ואילך.

ועפ"ז מובן הקשר והשייכות דהתחלת וסיום המסכת — שגילוי שם הוי' בעולם (יציאות השבת שנים שהן ארבע") נעשה ע"י העבודה דפוקסין ומודיון וקושרין, היינו, לא רק ב' הקוין דסור מרע ועשה טוב¹⁰⁴, אלא גם — ובעיקר — כפי שקושרים אותם עם בחי האלקות שלמעלה מהתחלקות, כאמור לעיל (ס"ז) שכדי להמשיך בעולם דרגת האלקות שלמעלה מהתחלקות (שהעולם כולו נעשה רשות היחיד — למעלה מאחד¹⁰⁵ — דירה לו ית'), יש צורך בעבודה דוגמתה¹⁰⁶, עבודה שלמעלה מהתחלקות לב' קוין¹⁰⁷.

הענינים, שפוקסין ומודיון וקושרין הם ג' הדרגות שבים השבת, מעלי (ליל) שבתא, יומא דשבתא, ומנחת שבת (רעוא דרעיון): הגילוי דבחי מלכות (כפי שהיא באצילות) — בליל שבת, הגילוי דבחי זא — ביום השבת, וגילוי הבחי שלמעלה מזא ומלכות (כינה) שעל ידה נעשה היחוד שביניהם — ברעוא דרעיון, והרי, סור מרע, עשה טוב¹⁰⁸, ובקש שלום¹⁰⁹ הם בג' הדרגות דמלכות, זא ובינה (לקוית שם, ב ואילך).

104) ודוגמתם ברשויות דשבת: העבודה ברשות הרבים, טורי דפרודא, היא — סור מרע, והעבודה ברשות היחיד (יחידו של עולם), היא — עשה טוב. והממוצע ביניהם — הרשויות שביניהם, שע"י עירובי חצירות וכיו"ב נעשות רשות היחיד, היא — העבודה בעניני הרשות, ששלימותם (לא רק באופן דקדש עצמן במותר לך, אלא אדרבה) היא באופן שכל מעשיך יהיו לשם שמים, ובכל דרכיך דעה, שע"י נעשים רשות היחיד, ליחידו של עולם. 105) ובהלכה — רשות של שבט אחד וכיו"ב — אף שמביא פר אחד (הוריות ד, סע"ב ואילך, רמב"ם הל' שגגות פ"ב ה"א).

106) ועד"ז בישראל עצמם (נוסף על האמור לעיל ס"ד שבים השבת מתגלה האמת כו') — החיבור והאחדות דבעה"ב ועני (באופן המותר, מכיון שהכל רשות אחת). 107) להעיר שבלקוית שם, מבאר, שהתשובה

קאי על כללות העבודה דסור מרע¹¹⁰, קו השמאל.

מוודיון — מדידה . . של מצוה"י, ובפרט ע"פ המבואר באגה"ק¹¹¹ שרוב המצוות יש להם שיעור מצומצם כו' — קאי על כללות העבודה דעשה טוב, קו הימין.

וקושרין — קאי על הענין דבקש שלום¹¹², קו האמצעי, שלמעלה מב' הקוין דימין ושמאל, ולכן מחברם יחדיו¹¹³ (שזוה"ע הקשירה), וענינו בעבודה — לחבר ולקשור ב' הקוין דסור מרע ועשה טוב (מצוות עשה ומצוות לא תעשה) ע"י ועם נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות לב' קוין, אחת דבר אלקים, ועד — רצון העצמי דהקב"ה (כנ"ל ס"ז)¹¹⁴.

98) ודוגמתו בעבודה דיום השבת (אף שכל ענינו שבת לה"י) — לקדש את יום השבת . . בכניסתו וביציאתו, בכניסתו בקידוש היום וביציאתו בהבדלה (רמב"ם הל' שבת רפכ"ט), מעלתו והבדלו משאר הימים הקודמים ממנו והבאים אחריו (ספח"מ מ"ע קנה) — ע"ד תוכן הענין דסור מרע"י.

99) ט"י הרע"ב — מהגמ' בסיום המס'.

100) סימן י"ד (קטו, א).

101) להעיר מהמבואר בלקוית (בלק עד, א) ש.בקש שלום קאי על תורה, שבה מודגשת נקודת האחדות (דמצות ת"ת היא אחת ממש דלימוד דמ"ע או דמל"ת) שלמעלה מהתחלקות (אחת דיבר אלקים), מכיון שאוריינת וקביה כולא חד (ראה בארוכה הדרן על הרמב"ם הנ"ל ס"ח ואילך, ובשו"ג להערה 80).

102) לקוית שם.

103) בלקוית שם (ע' 18) מבאר, בפנימיות

י' ובעומק יותר — סור מרע ועשה (ממנו) טוב — שהרי, התוכן דהבדלה הוא (גם) להמשיך קדושת השבת בימי החול (ראה ספח"מ להציץ מצות מילה פ"ה).

י' ושם, שזוה"ע גם הגילוי דקריעת ים סוף, בחי עתיק.

י' אף שסעודות שלהם הן מל' ע"ק וז"א — וראה דרוש' סעודות דשבת בסידור עם דא"ת, ועוד.

נלך בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו
וגלכה באורחותיו נצח סלה ועד¹⁰⁹ —
אשר, מהענינים העיקריים שדרש ותבע
בעל ההילולא בכריכ ממאמריו שיחותיו
ומכתביו¹¹⁰, הוא, אהבת ישראל ואחדות
ישראל¹¹¹, ובפשטות — לעשות טובה
ליהודי בגשמיזת, ועאכו"כ ברוחניות¹¹²,
ע"י הפצת היהדות, תורה ומצוות, עד
להפצת המעיינות חוצה.

וכמרומז גם בשמו של בעל ההי-
לולא¹¹³: "יוסף" — ע"ש "יוסף ה' לי בן
אחר" ¹¹⁴, לעשות מאחר. "בן" ¹¹⁵,
ו"יצחק" — ע"ש "כל השומע יצחק
לי" ¹¹⁶, שמחה ותענוג, היינו, שהעבודה
לעשות מאחר, "בן" היא מתוך שמחה
ותענוג, בסבר פנים יפות וכו', חדורה
באהבת ישראל ואחדות ישראל (כמדובר
כמ"פ בארוכה¹¹⁷).

(109) אגה"ק שם (קמ"א).

(110) וראה גם במכתב שנדפס — ע"פ פקודת
כ"ק מ"ח אדמו"ר — בהוספה לקונטרס שיצא
לאור לקראת י"ד שבט התש"י.

(111) ככל גדול בתורה (תרי"ב ופרשי קדושים
יט, יח), ויחיה מזה — כל התורה כולה, ואידך
פירושה הוא (שבת לא, א), וכולל גם נתינת-כח
בנוגע ל"פירושא" — זיל גמור.

(112) ראה "היום יום ה' אייר" ובכ"מ.

(113) להעיר, שחודש שבט הוא כנגד שבטו של
יוסף, ולכמה דעות (כסדר ההקרבה בחודש ניסן)
כנגד שבט אשר (ביום עשתי עשר יום נשא לבני
אשר), שמו, ענין התענוג, השייך גם ליצחק (שמחה
ותענוג), ועל ידו נתגלה העצמיות דיוסף, כמ"ש
בפרשתנו (יט, יט). ויבט משה את עצמות יוסף עמו,
שרח בת אשר היא . . . שהראתה למשה היכן יוסף
קבור כו' — ראה בארוכה לקריש חכ"ז ע' 316
ואילך. ושינ.

ובחודש שבט עצמו — בעשירי שבו, מספר השלם
(פרדס שער ב', ראב"ע שמות ג, טו), להורות על
שלימות העבודה בענינים דיוסף ו"יצחק".

(114) ריצא ל, כז.

(115) ראה אהבת להצ"צ עה"פ. ועוד.

(116) וירא כא, ו.

(117) בש"פ בא ש"ו. (לעיל ע' 224 ואילך). ועוד.

יב. והנה, ע"פ כל האמור לעיל
מודגש ביותר גודל העילוי, וביחד עם
זה גם ההכרח והנחיצות כו', באחדותם
של ישראל — כי, אחדותם של ישראל
לאמיתתה נעשית ע"י שמתגלה בהם
שרשם ומקורם בדרגת האלקות של-
מעלה מגדר התחלקות, ואז, גם עבודתם
היא באופן שלמעלה מהתחלקות, וע"י
פועלים בעולם המשכת וגילוי בחי'
האלקות שלמעלה מהתחלקות, דירה לו
ית', כנ"ל בארוכה.

ולכן, בעמדנו בהתוועדות של כריכ
עשיריות מישראל, התוועדות הקשורה
עם נשיא הדור, ביום הש"ק, שבת שירה,
שבה מתחילים לקרוא גם פ' יתרו —
ענינים המדגישים את אחדותם של
ישראל (כנ"ל בארוכה) — הרי זה זמן
מתאים ומסוגל ביותר לקבל החלטות
טובות (ולהתחיל לקיימן תיכף ומיד)
להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בעניני
אהבת ישראל ואחדות ישראל.

ובפרט בקשר ובשייכות ליום ההילולא
דכ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שמדי
שנה בשנה הולך ונתיסוף בהעילוי ד, כל
מעשי ותורתו ועבודתו אשר עבד כל
ימי חייו . . . (ש)מתגלה ומאיר בבחי'
גילוי מלמעלה למטה . . . ופועל ישועות
בקרנ הארץ¹⁰⁸, שלכן, יש להוסיף בכל
עניני עבודתו של בעל ההילולא, כאשר

דבי הבחינות. סור מרע ועשה טוב' הם בבחי' ר"ה
דשם הוי', והתשובה ד, בקש שלום' היא בבחי' י"ה
דשם הוי'. וע"פ האמור ש, בקש שלום' כולל ומחבר
ומאחד בי הבחינות דסור' וע"פ, י"ל, שזהו דוגמת
הענין ד, יציאות השבת שתיים שהן ארבע' (י"ה
הכולל ו"ה), אלא, שלאחרי שלמות העבודה (סיום
המסכת), ישנם כל ד' האותיות בגליל (לא רק, שתיים
שהן ארבע' ככתחלת המסכת), היינו, שבחי' ר"ה
נמשך ומאיר בגילוי בבחי' ר"ה.

(108) אגה"ק סיד' וכו"ח. ובארוכה — סידור (עם
דא"ח) שער הליג בעומר. ובכ"מ.

המשלח והשלוח) בענין הצדקה¹²², דבר המביא תועלת וטובה למקבל הצדקה¹²³.

ולכן, הצעתי ובקשתי, שראוי ונכון ביותר להנהיג כן בכל מקום ומקום — שכאשר יהודים נועדים יחדיו, ישתדלו גם בטובתו של יהודי נוסף, החל ממצות צדקה, עיז שנותנים איש לרעהו שליחות-מצוה לתת לצדקה, פעולה המאחדת את שניהם במצות הצדקה.

ובהדגשה יתירה בשנה זו, שנת הקהל — כמדובר כמ"פ שיש להשתדל מזמן לזמן להקהיל, האנשים והנשים (בנפרד, כמובן) והטף כדי להתחזק ולהוסיף בעניני תומצ, ליראה את ה' אלקיכם כל הימים¹²⁴ — לקשר הכינוס גם עם מצות הצדקה¹²⁵.

יד. ומענין לענין — בהמשך להאמור לעיל (סי"ג) אודות הנהוג לאח-רונה ע"ד אופן הפגישה כו':

גם כאופן הפגישה שלא נפגשים עם כאר"א בפרטיות למשך זמן שיוכל להציע עניניו הפרטיים כו', אלא הפגישה והדיבור במשך זמן היא במעמד כולם יחדיו — לא זו בלבד שאין בה גרעון ח"ו לגבי פגישה בפרטיות, אלא אדרבה, גדלה מעלתה יותר — מכיון שעייז ניתוסף יותר באחדותם של ישראל, נוסף על „ברוב עם הדרת

יג. ובפרטיות יותר — ענין פרטי בנוגע למעשה בפועל, „המעשה הוא העיקר¹²⁶”:

ידוע פתגם ותורת בעל ההילולא, שכ-אשר שני יהודים נפגשים יחדיו, עליהם להשתדל שפגישתם תביא תועלת וטובה ליהודי נוסף.

כלומר, מלבד התועלת והטובה שבעצם פגישתם של שני יהודים, הן מצד עצם הענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל, והן מצד התועלת בעבודת ה', כפתגם ותורת אדמור"ר האמצעי¹²⁷ שכ-אשר שני יהודים נפגשים יחדיו, ישנם שתי נפשות אלקיות נגד נפש הבהמית אחת¹²⁸ — יש להשתדל שעייז תצמח טובה ליהודי נוסף.

וזהו א' הטעמים להנהוג לאחרונה שכאשר יהודים באים להפגש יחדיו, לבקש ברכה וכיו"ב, מקשרים זאת עם שליחות-מצוה בענין של צדקה¹²⁹ — בהתאם להוראה הנ"ל שכאשר שני יהודים נפגשים יחדיו עליהם להשתדל בטובתו של יהודי נוסף, שנקל לקיימה ע"י שליחות-מצוה (פעולה המאחדת את

118 אבות פ"א מ"ז.

119 „היום יום" כ"ח סבת ובכ"מ.

120 וההסברה בזה — שנפש הבהמית של חבירו אינה מתערבת בעניניו, שהרי „אין אדם חוטא ולא לו" (ב"מ ה, ב. ושי"ג, ג) הלכות הלכות — כמה פעמים ברמב"ם: ה"ל מעשר פ"ג ה"ז. ה"ל שמיטה ויובל פ"ח ה"ז. ובכ"מ.

121 שענינה — אחוה ושלוש בין הגותן למקבל (פרש"י ברכות ח, רע"א). ולהעיר, שצדקה שקולה כנגד כל המצוות ונקראת בשם מצוה סתם (תניא פליז), מכיון שמדגשת בה הנקודה הכללית שבמצוות: מצד פעולת האדם — בירור הגוף ונה"ב וחלקו בעולם (תניא שם), ומצד ההתקשרות (צוותא וחבורה) עם הקב"ה — „שהיא מצות הרי ממש" (אגה"ק סי"ז).

122 להעיר מזהר פרשתנו (סא, א) בביתאור הענין ד-אשרי משכיל אל דל כו', וראה לקוטי לוי"ז ע' סב ואילך.

123 נוסף לתועלת הדנותו (המשלח והשלוח) — הן מצד עצם קיום מצות הצדקה, והן בתור כלי לקבלת הברכה כו'.

124 וילך לא, יב"ג.

125 ומה טוב — לקשר עם כל ג' הקוין דתורה תפלה וצדקה.

ולכן, בענינים אלה וכיוצא בהם (משא"כ בענינים מיוחדים כו') אין צורך שכאור"א ישאל בפרטיות, וימתין למענה פרטי, אלא, יש לנהוג ע"פ המענה הכללי, המיוסד על הוראת תורתנו, תורת אמת ותורת חיים (ובמילא, תהי' אפשרות להתפנות יותר לענינים המיוסדים כו' הדורשים מענה מפורט כו').

ויש להוסיף ענין עיקרי בזה:

כימינו אלה — לאחר שפעלו גדולי ונצורות בהפצת התורה והיהדות, והפצת המעיינות חוצה, בכחו ובשליחותו של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר — ניתנו לכאור"א הכחות שיצליח לכונן אל האמת, ובפרט עי"ז שלומד ומתייגע בתורתו של נשיא הדור, ועוסק בהפצתה כו', וכדבריו בכו"כ ממאמריו¹³¹ ששלמות ההשפעה מרב לתלמיד (שבעין יפה נותן¹³²) הוא באופן שחוש התלמיד נעשים כחושי הרב, ובמילא, זוכה לכון לרצון הרב כו'.

ואם בכל זאת מתעורר ספק כו' — הרי, בנוגע לרוב הענינים יכולים למצוא פתרון ע"פ המענה הכללי המיוסד על הוראות התורה, כנ"ל.

ובנוגע למכתבים של בקשת ברכות, פדיונות וכו' — אין צורך להמתין לאישור בפרט, ומודיעים ברבים, אשר, בעזה"י, ימלאו את הבקשות — להזכירם על הציון דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — להתברך מהקב"ה מקור הברכות בכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, כל אחד ואחת בכל המצטרך לו בכלל ובפרט, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

מלך¹²⁶, ובמקום קדוש, בית-הכנסת בית-המדרש בד' אמותיו של בעל ההילולא, שאז, גם המענה לכאור"א (אם כי באופן כללי כו') והברכות וכו' הם באופן נעלה יותר, ופועלים יותר כו'.
ובפרטיות יותר:

המענה הכללי לשאלות רבים [ולדוג-מא: בעניני רפואה — כעצת רופא מומחה¹²⁷ (ומה טוב — שני רופאים מומחים, ואם יש חילוקי דעות — ישאלו שלישי, ויעשו כדעת הרוב); בעניני פרנסה והסתדרות כו' — כעצת ידידים מבינים¹²⁸; ובעניני עבודת ה' כו' — הוראת המשנה¹²⁹ עשה לך רב, וכיו"ב] — לא זו בלבד שלא נגרע מאומה כשאין הזמן גרמא לענות לכאור"א בפרטיות וכוללים הפרט בהכלל¹³⁰, אלא אדרבה, עי"ז ניתוסף בו מעלת וכן הציבור כו'.

(126) ל' הכותב — משלי יד, כח. וראה אנציק' תלמודית בערכו. וש"נ.

(127) על יסוד הוראת התורה: רופא ירפא, מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות"י (ברכות ס, סע"א), רשות"י גם במובן של נתינת-כח כו'. — ובכלל פקדן הוא" (ש"ע ייד רס"לז), והזקוק לרפואה — ה"ז אצלו ציווי מה"ח ונשמרתם מאד לנפשותיכם, והאריכו בזה ובפרטיות כהל' נזקי גוף ונפש, ובהלכות שמירת גוף ונפש — ומקצתם הגיעו לידיו גם בש"ע אדה"ז.

(128) ע"פ מש"נ (משלי יא, יד, כד, ו) ותשועה ברוב יועץ, היינו, שצ"ל מבין, שאי יכול להיות יועץ. וברוב יועץ, מיעוט רבים שנים, וידידים — שחפצים בטובתו, שלכו, יתבוננו כדרוש במצבו ויתנו לו עצה הוגנת.

(129) אבת פ"א מו"טו.

(130) ראה ברכות כט, סע"ב. ש"ע א"ח סק"י.

(131) ראה לדוגמא: סה"מ תשי"ט ע' 51 (הב'), תשי"ט ע' 13. ועוד.

(132) ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.

(*) ולהעיד ממש"נ בפרשתנו (טו, כו) כל המחלה גור לא אשים עליך (מלכתחילה) כי אני ה' רופאך, שלימות הרפואה, ע"י עקירת ושלילת ענין החולי מלכתחילה.

ישראל ואחדות ישראל, נתינת צדקה וכו', כנ"ל בארוכה.

וכדי שיהי' „ברוב עם" הכי אפשרי — יש לבחור את הזמן הכי מתאים, בכל מקום ומקום לפי ענינו: לאחר מנחה דערב¹⁴⁰ חמשה עשר בשבט (יום השלישי שהוכפל בו כי טוב¹⁴¹), בחמשה עשר בשבט עצמו, בימים שלאחריו, עד ליום השיק, השבת דמתן-תורה (ומה טוב — בכל א' מזמנים הנ"ל, במקומות שונים וכו').

טז. ויהי' שבקרב ממש נזכה ל„אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת", שר לא נאמר אלא ישיר, מכאן לתחיית המתים מן התורה¹⁴², „הקיצו ורגנו¹⁴³ שוכני עפר¹⁴⁴, ו„אז ישיר" — שירה העשירית — „משה (כולל את-פשוטא דמשה בכל דרא ודרא¹⁴⁵, כ"ק מו"ח אדמו"ר משה דדורנו) ובני ישראל", כל בני שבט הדורות, וכולנו יחדיו, נשמות בגופים¹⁴⁶, ונשיא דורנו בראשנו.

ותיכף ומיד — תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכוון לשבתך פעלת ה' מקדש

טז. כאן המקום לעורר גם בנוגע לחמשה עשר בשבט הבעל"ט:

ענינו של חמשה עשר בחודש — שבו „קיימא סיהרא באשלמותא¹³³„ כלומר, השלימות דכל עניני החודש, כולל ובמיוחד — „העשירי יהי' קודש¹³⁴, יום ההילולא.

ועוד ועיקר: חמשה עשר בשבט הוא „ראש¹³⁵ השנה לאילן¹³⁶ — „האדם עץ השדה¹³⁷, תלמיד חכם עושה פרי, „מאי פירות . . מצוות¹³⁸, תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים¹³⁹.

ולכן, יש לנצל יום סגולה זה — להקהיל „האנשים והנשים והטף" כדי להוסיף עוד יותר בכל עניני תורה ומצוות, כולל ובמיוחד — הוספה ושלמות בהליכה בדרכיו ואורחותיו של בעל ההילולא, החל מהענין דאהבת

(133) זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א. ועוד.

(134) ל' הכתוב — בחוקותי כו, לב. וראה לקו"ש

ח"ז ס"ע 290. ושי"נ.

(135) ריש מס' ר"ה.

(136) להעיר מהשייכות לבעל ההילולא — עם

המבואר בלקוטי לוי"צ (אגרות ע' תיג) הקשר

ד„אילן" עם מדת היסוד, מדתו של יוסף, וכן „עץ

מספרו יוסף עם האותיות שקאי על יסוד", ובהמשך

הענין, „עצים . . וכן אילנות לשון רבים, הוא ב'

עצים דעה"ה ועה"ד, ותיבולם יחד „הוא ענין יחוד

ו"ה שבשם . . והוא בשבט, החודש העשתי עשר,

מספר ו"ה, והיינו מה שצירוף דשם הוי' שבשבט הוא

מהר"ת המר ימירנו והי' הוא, כמש' במ"ח . .

(ש)נאמר במעשר בהמה, כי ר"ה לאילנות הוא

מקביל ובדוגמא כמו ר"ה דמעשר בהמה כו'.

(137) שופטים ב, יט. תענית ז, א.

(138) סוטה מז, סע"א.

(139) פרש"י רי"פ נח.

(140) שאין אומרים בו תחנון (סידור אדה"ז לפני

למנצח גר' יענף, השלמה לשו"ע אדה"ז אר"ח

סקליא סי"ח).

(141) פרש"י בראשית א, ז. וענינו — טוב לשמים

וטוב לבריות (ראה אוה"ת להצ"צ עה"פ. ועוד),

הדגשת ענין האחדות.

(142) „רגנו" דייקא — הדגשת ענין השמחה

ושירה כו'.

(143) סנהדרין צא, ב. מכילתא ופרש"י עה"פ.

(144) ישע"י כו, יט.

(145) תקריז חסיד (ק"ב, רע"א. קיד, רע"א). וראה

ב"ר פניו, ז. חז"ג רעג, א.

(146) והעילוי ד„אל עפר תשוב" הוא — בעבודה

הריתנית — ענין הביטול (ראה לעיל ע' 227-8),

הביטול לנשיא הדור.

(*) חוכן העבודה ד„יוסף ה' לי בן אחר", להמיר

„אחר" ב„בן" — תבאר בארוכה בלקו"ש חז"ו ע' 90

ואיל"ך.

אדני כוננו ידיך¹⁴¹, בית המקדש השלישי, שיבנה¹⁴², בשתי ידיים, בזמן שהו' ימלוך לעולם ועד¹⁴³.

והולכים לפרשה דמתן-תורה (שמתחילין לקרוא תיכף בתפלת מנחה) — „תורה חדשה מאתי תצא”. וכן תהי לנו — בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, הקשורה עם „יוסף” ו„יצחק”¹⁵⁰: יוסף — „ע"ש שעתיד הקב"ה להוסיף ולגאול את תנו עתה תיכף ומיד ממש.

והולכים לפרשה דמתן-תורה (שמתחילין לקרוא תיכף בתפלת מנחה) — „תורה חדשה מאתי תצא”.

וכן תהי לנו — בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, הקשורה עם „יוסף” ו„יצחק”¹⁵⁰: יוסף — „ע"ש שעתיד הקב"ה להוסיף ולגאול את

(147) פרשתנו טו, יז.

(148) ויתירה מזה — „מקדש העתיד שאנו מצפין (כבר) בנוי ומשוכלל”, ומצפין רק שגילה ויבוא מן השמים בארץ הלזו הגשמית (פרשי ותוס' — סוכה מא, טע"א).

(149) פרשי עה"פ. וראה בארוכה לקו"ש השבועי.

(150) ועפ"ז יש לבאר גם השיכות לתוכן דפ' בא (שבו חל העשירי בשבת) — ענין הגאולה, החל מ.החודש הזה לכם ראש חדשים ג' (בא יב, ב), ראש חודש של גאולה שבו נגאלו... וכו' עתידין להגאל' (שמו"ר פט"ו, יא).

ויומתק יותר ע"פ משנית במק"א (לקו"ש חכ"ז ע' 317 הערה 66) הקשר והשיכות ד.אשרי (ראה לעיל הערה 113) לענין הגאולה, עיי"ש.

(151) ישע"י יא, א.

(152) שמו"ר פ"א, ה.

(153) תהלים קכו, ב.

(154) ראה גם לעיל ע' 224 ואילך.

(155) ה' תשובה פ"ז ה"ה.

(156) בהלכה ז.

(157) ישע"י סה, כד.

(158) בדוגמת ה„עובר” — שהגלות נמשלה לעיבור (כנ"ל הערה 57) — שאינו יכול לקרוא.

(159) מכילתא ופרשי בא יב, מא.

(160) מיכה ז, טו. וראה אהיה נ"ך עה"פ (ע' תפז), וש"נ.

